

Κριτήριο αξιολόγησης Β΄ Λυκείου

Επιμέλεια: Δρ Πολύβιος Ν. Πρόδρομος, Καθ. Νεοελληνικής Γλώσσας & Λογοτεχνίας

Metaverse: Τι κάνει νιάου νιάου στα κεραμίδια (του Ethereum);

Το πιο κάτω κείμενο (διασκευασμένο και συντομευμένο) είναι της Αγγελικής Κουρουτζή και δημοσιεύθηκε στην εφημερίδα Το Βήμα στις 12.08.2023

Όπως τόσα και τόσα παιδιά σε αυτή την ηλικία, έτσι κι εγώ γύρω στα 9-10 άρχισα να ζητάω κατοικίδιο. Στο παιδικό μου μυαλό, ιδανική επιλογή ήταν φυσικά ένα κουτάβι. Ακούγοντας βέβαια ξανά και ξανά οπότε επανερχόμενοι στο ζήτημα – την απαγγελία των ατελείων απαιτήσεων και υποχρεώσεων με τις οποίες έρχεται πακέτο ο καλύτερος φίλος του ανθρώπου, άρχισα να διαπραγματεύομαι μέσα μου και την επιλογή της γάτας.

Για να μην τα πολυλογώ, αμέτρητες χαμένες μάχες και ατελέσφορα παρακάλια μετά, τελικά κατέληξα με ένα ταρμαγκότσι – ένα ηλεκτρονικό φορητό κατοικίδιο ιαπωνικής προέλευσης, ωσειδούς σχήματος και μεγέθους τσέπης. Καλώς ήρθες ψηφιακή εποχή. Πριν το μέσο ελληνικό σπίτι αποκτήσει πρόσβαση στο ίντερνετ και ηλεκτρονικό υπολογιστή, η γενιά των millennials κρατούσαμε κιάλας στα χέρια μας το μέλλον.[...]

Fast forward στο 2023

Δυόμιση δεκαετίες αργότερα[...]όλοι οι δρόμοι πλέον οδηγούν στο Web3 – την νέα γενιά του παγκόσμιου ιστού – και στις νέες ψηφιακές πραγματικότητες που αναπτύσσονται με τη μορφή διαδικτυακών κοινοτήτων όπως είναι για παράδειγμα το Ethereum. Κι αυτές οι ψηφιακές πραγματικότητες – είμαστε, δεν είμαστε έτοιμοι γι' αυτές – καθημερινά εμπλουτίζονται με νέες δυνατότητες και χαρακτηριστικά.

Μία από αυτές τις νέες δυνατότητες είναι η απόκτηση ψηφιακού κατοικίδιου· μιας παντοτινής αξιαγάπητης συντροφιάς σε αυτόν τον νέο, συχνά μοναχικό, γεμάτο δυνατότητες για νέες εμπειρίες, εικονικό κόσμο, που αναδύεται από την τεχνολογική εξέλιξη. Φανταστείτε, δηλαδή, ένα κατοικίδιο που έχει τη δική του ζωή, δεν χρειάζεται ιδιαίτερη εκπαίδευση, είναι αρκετά έξυπνο ώστε να μην λερώνει μέσα, έχει την δική του μοναδική προσωπικότητα και με το οποίο μπορείτε να επικοινωνήσετε.

Και επιπλέον, είναι αθάνατο και ικανό να μεταβιβαστεί στους απογόνους σας όταν εσείς αποδημήσετε εις τόπο χλοερό σαν κάποιου είδους πολύτιμο κειμήλιο. Κατάπληξη κι ανατριχίλα.

Καλώς ήρθατε στο Petaverse

Πώς όμως μπορεί ένας άνθρωπος να συνυπάρξει, να επικοινωνήσει και να δεθεί με ένα εικονικό κατοικίδιο όταν αυτό έχει τη μορφή ενός συλλεκτικού ψηφιακού περιουσιακού στοιχείου; Πώς στο καλό δένεται κανείς με ένα χνουδωτό, χαριτωμένο σε επίπεδο κακουργήματος, τετράποδο πλάσμα, εάν δεν έχει τη δυνατότητα να το ζουλήξει τυφωτά και να το κασιιάσει στα χάδια;

Την απάντηση σε αυτό το καίριο ερώτημα έρχεται να δώσει το λεγόμενο Petaverse, ένας διαλειτουργικός τόπος που συνδυάζει φυσικά και εικονικά στοιχεία για να προσφέρει στους ιδιοκτήτες ψηφιακών κατοικίδιων μια νέα διαδραστική εμπειρία. Με τη βοήθεια της τεχνολογίας επαυξημένης πραγματικότητας και υπερσυγγρονων μέσων ανάπτυξης ψυχαγωγικού λογισμικού, μέσα στο Petaverse, ψηφιακά κατοικίδια και ιδιοκτήτες θα έχουν τη δυνατότητα να παίζουν, να ζουν νέες εμπειρίες, να χτίζουν κοινές μνήμες και ενδεχομένως – γιατί όχι; – να δημιουργήσουν μια σχέση αγάπης και εμπιστοσύνης.

[...] Στην πραγματικότητα, το Petaverse και τα ψηφιακά κατοικίδια μπορεί να είναι ένα από τα project που θα επιταχύνουν τον ερχομό ενός μέλλοντος επαυξημένης πραγματικότητας.

Μια νέα, πρωτοποριακή πραγματικότητα ή καθαρό συμφέρον;

Υπολογίζεται πως στο εγγύς μέλλον, τεχνολογικά επιτεύγματα όπως τα γυαλάκια μικτής πραγματικότητας θα θολώσουν τα όρια μεταξύ απτής και ψηφιακής πραγματικότητας. Πολλοί άνθρωποι της τεχνολογίας πιστεύουν ότι το metaverse θα προαναγγείλει μια εποχή στην οποία οι ψηφιακές μας ζωές θα παίζουν εξίσου σημαντικό ρόλο με τη φυσική μας πραγματικότητα. Εάν ετούτος ο χρησμός είναι μελλούμενο να βγει αληθινός, είναι πολύ πιθανό οι διαπροσωπικές ανθρώπινες σχέσεις να αρχίσουν να φθίνουν· εάν ολοένα και περισσότερο αρχίσουμε να στρεφόμαστε στον ψηφιακό και εικονικό κόσμο, είναι ικανό ένα ψηφιακό κατοικίδιο να καλύψει τις ανάγκες μας για αγάπη, οικειότητα και εμπιστοσύνη;

Είναι στ' αλήθεια πρωτοποριακή μια πραγματικότητα που αποκλείει ουσιαστικά και αναπόσπαστα κομμάτια της ανθρώπινης εμπειρίας ή που εισάγει ψηφιακά υποκατάστατα; Είναι ποτέ δυνατόν να μας προσφέρει την ίδια αίσθηση, το ίδιο εύρος συναισθημάτων η αλληλεπίδραση με ένα ψηφιακό κατοικίδιο που μπορεί αποδεδειγμένα να προσφέρει σε έναν αληθινό φιλόζωο μια λαχανιασμένη μουσούδα από γούνα, σάρκα και οστά;

Θα απαντήσω από προσωπική εμπειρία, μιας και το αίτημά μου για ένα κατοικίδιο στα δέκα μου τελικά δεν ήταν ένα παιδικό καπρίτσιο, αλλά μια ουσιαστική ανάγκη που όταν μεγάλωσα και ενηλικιώθηκα κάλυπταν τελικά τέσσερις τόσες δα πατούσες, μια ανήσυχη μύτη και μια εκφραστική, φουντωτή ουρά. Η σχέση ενός ανθρώπου με το κατοικίδιο του – ή, αν θέλετε, ενός κατοικίδιου με τον άνθρωπό του – χτίζεται καθημερινά, από το πρώτο λεπτό της όμορφης αυτής συνύπαρξης μέχρι το τελευταίο, μέσα από μικρές, συχνά κουραστικές, επαναλαμβανόμενες πράξεις προσφοράς. Ο δεσμός υφαίνεται καθημερινά μέσα από ένα δούναι και λαβείν που γεννιέται από την ανάγκη για αγάπη, κοινωνία κι οικειότητα, χωρίς προϋποθέσεις κι επακόλουθα. Οι οποίες εγγυήσεις, τα όποια ανταλλάγματα δεν υπαγορεύονται από κανένα συμφέρον.

Και μιας και μιλάμε για συμφέρον, μάλλον είναι η ώρα να μπούμε στα παπούτσια των τιτάνων της τεχνολογίας. Γιατί μπορεί για όλους εμάς το metaverse – και κατ' επέκταση το Petaverse – να είναι ένας θαυμαστός καινούριος κόσμος όπου το μόνο όριο είναι η φαντασία, όμως για εκείνους θα μπορούσε να είναι κάτι πιο χειροπιαστό· θα μπορούσε να είναι το επόμενο απόλυτο χρυσωρυχείο.[...]

Το ερώτημα είναι το εξής: πόσοι θα ακολουθήσουμε τελικά το λευκό κουβάρι; Πόσοι θα το αφήσουμε να μας οδηγήσει στον φανταστικό του κόσμο;

Κείμενο 2

Ειδύλλιο¹

¹ Τρυφερή ερωτική σχέση

Το πιο κάτω κείμενο² είναι του συγγραφέα και ακαδημαϊκού Θανάση Βαλτινού και ανήκει στη συλλογή «Επείγουσα ανάγκη ελέου», εκδόσεις Εστία (2015).

Δεν ήταν ακριβώς του δρόμου. Από κάπου πρέπει να το είχε σκάσει. Ήταν καθαρή και υγιής. Το τρίχωμά της γυάλιζε-εξαιρετικά νέα δηλαδή. Ενάμισι-δύο χρόνων;

Διασχίζοντας τη Βασιλίσσης Σοφίας, από Πλουτάρχου προς Ριζάρη, με πήρε από πίσω. Ήταν χαρούμενη. Με προσπερνούσε φερμάροντας³, προχώραγε, ξαναγύριζε κοντά μου. Χαρούμενη. Με ακολούθησε έπειτα στη Βασιλέως Κωνσταντίνου. Την περάσαμε μαζί. Μπήκαμε στην Αντήνορος. Έφυγε πάλι μπροστά. Πάντα τρέχοντας, πάντα φερμάροντας. Διαδήλωνε με αυτόν τον τρόπο την ευφροσύνη της. Ευφροσύνη που ζούσε, που ξαναγύριζε πίσω και με κοίταζε στα μάτια, που με εμπιστευόταν.

Στην Αστυδάμαντος σταμάτησα. Έβγαλα τα κλειδιά μου. Είχε φτάσει η ώρα. Εκείνη έπαψε να τρέχει. Ακίνητη. Ήταν μια πρώτη ραγισματιά αμφιβολίας. Είχα ψηλά ένα μεγάλο κατακόνι, αυτό ήταν όλο. Να την κάνω τι; Έβαλα το κλειδί στην πόρτα προσπαθώντας να μην την κοιτάξω. Συμπεριφορά δειλού. Δεν τα κατάφερα. Το μάτι μου την αναζήτησε από μόνο του. Πάντα ασάλευτη, με μίαν αξιοπρέπεια στην ακινησία της με παρακολουθούσε που την έβλεπα έξω.

ΘΕΜΑ 1(μονάδες 35)

1^ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Να αποδώσετε συνοπτικά τους προβληματισμούς που εκφράζει και την άποψη που καθόρισε η συγγραφέας του **Κειμένου 1**, σχετικά με το εάν ένα ψηφιακό κατοικίδιο είναι ικανό να καλύψει τις ανάγκες μας για αγάπη, οικειότητα και εμπιστοσύνη. (70 περίπου λέξεις)

2^ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Να χαρακτηρίσεις ως σωστή (Σ) ή λανθασμένη (Λ) καθεμία από τις παρακάτω περιόδους με βάση το Κείμενο 1

1. Το ύφος του **Κειμένου 1** είναι επιστημονικό.

² Δόθηκε ως λογοτεχνικό κείμενο στις Πανελλαδικές εξετάσεις των ΕΠΑΛ (2018)

³ Φερμάρω: Κοιτάζω κάποιον ή κάτι προσεκτικά ή επίμονα

2. Η συγγραφέας του **Κειμένου 1** υποστηρίζει ότι ο δεσμός μεταξύ ενός ψηφιακού κατοικίδιου και του ιδιοκτήτη του υφαίνεται καθημερινά μέσα από ένα δούναι και λαβείν που γεννιέται από την ανάγκη για αγάπη.
3. Η υπογραμμισμένη λέξη από το **Κείμενο 1** θα μπορούσε να αντικατασταθεί με τη λέξη «αισθητής» χωρίς να αλλοιωθεί το νόημα: «Υπολογίζεται πως στο εγγύς μέλλον, τεχνολογικά επιτεύγματα όπως τα γυαλιά μικτής πραγματικότητας θα θολώσουν τα όρια μεταξύ απτής και ψηφιακής πραγματικότητας».
4. Η συγγραφέας του **Κειμένου 1** υποστηρίζει ότι πίσω από το Petaverse κρύβονται πολλά οικονομικά συμφέροντα.
5. Στη πρόταση: «Στην πραγματικότητα, το Petaverse και τα ψηφιακά κατοικίδια μπορεί να είναι ένα από τα project που θα επιταχύνουν τον ερχομό ενός μέλλοντος επαυξημένης πραγματικότητας.» δηλώνεται δυνατότητα.

3^ο υποερώτημα (μονάδες 15)

α. Να σχολιάσετε τον λειτουργικό ρόλο, ως προς το επικοινωνιακό αποτέλεσμα και ως προς τη δομή του κειμένου, των ερωτημάτων:

ι. στην 5^η παράγραφο του **Κειμένου 1** («Πως έφωσ μπορεί...να το κασιάσει στα χάρδια;») και

ii. στην 8^η παράγραφο του **Κειμένου 1** («Είναι στ' αλήθεια... σάρκα και οστά;»)

β. Η συγγραφέας του **Κειμένου 1** στην 9^η παράγραφο («Θα απαντήσω από... από κανένα συμφέρον.») καταθέτει μια προσωπική εμπειρία της. Να εξηγήσετε πώς αυτή η επιλογή εξυπηρετεί τον σκοπό/πρόθεσή της.

Εναλλακτικά:

ι. Να επισημάνετε δύο διαφορετικές λειτουργίες που επιτελεί ο τίτλος (Petaverse: Τι κάνει πίσω νιάου στα κεραμίδια (του Ethereum);) του **Κειμένου 1**.

ii. Να σχολιάσετε ως προς το επικοινωνιακό αποτέλεσμα το καταληκτικό ερώτημα του **Κειμένου 1**.

iii. Η συγγραφέας του **Κειμένου 1** στην προλογική παράγραφο αξιοποιεί το α' ενικό ρηματικό πρόσωπο. Να σχολιάσετε την επικοινωνιακή λειτουργία αυτής της λεξικογραμματικής επιλογής.

iv. «Ο δεσμός υφαίνεται καθημερινά μέσα από ένα δούναι και λαβείν που γεννιέται από την ανάγκη για αγάπη, κοινωνία κι οικειότητα, χωρίς προϋποθέσεις κι επακόλουθα».

Με τον τρόπο που η συγγραφέας του **Κειμένου 1** διατυπώνει την πιο πάνω άποψή της για τη σχέση του κατοικίδιου με τον άνθρωπό του δηλώνεται: βεβαιότητα, πιθανότητα ή δυνατότητα; Πώς η διατύπωση αυτή υπηρετεί την πρόθεση της συγγραφέα; Ποια γλωσσική επιλογή της επαληθεύει την απάντησή σας; Να αλλάξετε την επιλογή αυτή, ώστε να δηλώνεται ένας διαφορετικός τρόπος απόδοσης της άποψής της και να τον κατονομάσετε.

Θέμα 2 (μονάδες 30)

Η συγγραφέας του **Κειμένου 1** διερωτάται: «είναι ικανό ένα ψηφιακό κατοικίδιο να καλύψει τις ανάγκες μας για αγάπη, οικειότητα και εμπιστοσύνη;». Αν το ερώτημα απευθυνόταν σε εσάς προσωπικά, τι θα απαντούσατε;

Να διατυπώσετε τεκμηριωμένα τις απόψεις σας σε ένα κείμενο 300-350 λέξεων το οποίο θα αναρτήσετε στο προσωπικό σας ιστολόγιο.

Θέμα 3 (Μονάδες 20)

Να εντοπίσετε και να σχολιάσετε δύο (2) εκφραστικά μέσα με τα οποία δηλώνεται η συναισθηματική κατάσταση του ήρωα.

Θέμα 4 (Μονάδες 15)

Να ερμηνεύσεις, με σχετικές αναφορές στο **Κείμενο 2**, τη στάση του ήρωα να μην πάρει το ζώο στο σπίτι του. Πώς θα ήταν η δική σας στάση σε παρόμοια περίπτωση και γιατί; (120- 150 λέξεις)

Δρ Πολύβιος Ν. Πρόδρομος, Φιλολόγος